



## КАФЕДРА ТЕОРІЇ МУЗИКИ

### СИЛАБУС

#### МУЗИЧНА ГРАМОТА

<b>Освітній рівень</b>	I освітньо-професійний	<b>Курс</b>	I
<b>Ступінь освіти</b>	Бакалавр	<b>Семестр</b>	1
<b>Галузь знань</b>	02 Культура і мистецтво	<b>ECTS</b>	4
<b>Спеціальність</b>	026 Сценічне мистецтво	<b>Аудиторних годин</b>	32
<b>Освітньо-професійні програми</b>	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»); Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)	<b>Лекції</b>	–
		<b>Семінари</b>	–
		<b>Практичні</b>	32
		<b>Індивідуальні</b>	–
		<b>Самостійна робота</b>	88
		<b>Семестровий контроль</b>	Залік, 1 семестр

#### Інформація про викладача

<b>ПІБ, посада</b>	Каширцев Руслан Геннадійович, викладач
<b>Профіль викладача</b>	<a href="http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Kashirzev.pdf">http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Kashirzev.pdf</a>
<b>e-mail</b>	ruslan.kashyrtsev@gmail.com

#### Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Музична грамота» складено відповідно до освітньо- професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які здобувачі повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Музична грамота», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

**Метою** навчальної дисципліни є: здобуття елементарних знань з музичної теорії; виявлення музичних здібностей здобувачів та їхній розвиток; оволодіння базовими навичками читання нот, інтонування та відтворення ритмічних візерунків; розвиток музичних уявлень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «бакалавр», студенти повинні **знати:**

- значення музичних символів, назви та порядок нот, схеми поділу тривалостей нот та пауз у музиці;
- основні музичні теорміни;
- засади організації ритму в музиці та відображення різних ритмічних візерунків у

нотації;

- основи теорії музики
- засади функціонування музики в театральному мистецтві.

Уміти:

- розшифровувати ноти та розуміти значення специфічних музичних позначок;
- оволодіти засадами інтонування та читання ритму;
- орієнтуватися в основах музичної теорії;
- застосовувати набуті навички у сценічному мистецтві.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема,

*загальних компетентностей:*

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях..

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

*Спеціальних (фахових) компетентностей:*

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (акторсько-виконавськими, хореографічно-пластичними, музично-вокальними; основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторово-образотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

### **Програмні результати навчання.**

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН09. Обирати оптимальні художньо-виражальні (акторсько-виконавські, хореографічно-пластичні, музично-вокальні) та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту); обирати оптимальні технічні та художньо-виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластично-хореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

### **Перелік тем.**

**Тема 1.** Позначення звуковисоти в нотації: нотний стан, ключі, назви нот та їхній порядок.

**Тема 2.** Ритм та його позначення в нотації; тривалості нот та пауз.

**Тема 3.** Метр і такт; дводольний та тридольний розмір; сильна та слабка доля.

**Тема 4.** Складні та змішані розміри; точка та зв'язка.

**Тема 5.** Тріоль, синкопа, пунктирний ритм.

**Тема 6.** Інтервали в музиці та їхні різновиди.

**Тема 7.** Тон та півтон; використання дієзів, бемолів та бекарів; хроматика.

**Тема 8.** Консонансні та дисонансні інтервали; гармонічні та мелодичні інтервали.

**Тема 9.** Лад в музиці. Мажорні та мінорні (паралельні) лади та їхня інтервальна структура.

**Тема 10.** Тональність; ступені ладу; знаки при ключі.

**Тема 11.** Гармонічний та мелодичний мажор та мінор.

**Тема 12.** Акорди в мажорній та мінорній гамах; їхня інтервальна структура.

**Тема 13.** Музична композиція: мелодія, гармонія, фактура.

### **Форми та технології навчання.**

Практичні заняття (32 год.) та самостійна робота (88 год.); творчі завдання, аудіо- та відеопрезентації їхнього виконання.

В якості завдань для самостійної роботи: вивчення конспекту лекцій; нотні приклади для співу та виконання ритмічних візерунків – здобувачам необхідно використовувати набуті знання та актуалізувати свої музичні здібності, такі як музичний слух, почуття ритму та музичну пам'ять.

### **Навчальні ресурси.**

Навчання проводиться за допомогою сервісів Zoom та Google-Meet (відеотелефонний зв'язок), Google Forms (опитування, тести), Google-Drive (сховище даних). Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle; платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у групи з навчальної дисципліни у сервісах Viber, Telegram тощо.

### **Система оцінювання.**

<b>Кількість балів</b>	<b>Національна шкала</b>	<b>ECTS шкала</b>
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно	FX
1-34	Незадовільно	F

### **Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.**

**90–100–А– відмінно.** Засвоєння програми курсу в повному обсязі на належному якісному рівні.

**82–89–В– добре.** Засвоєння програми курсу в повному обсязі із деяким зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях.

**75–81–С– добре.** Повне засвоєння програми курсу із зменшеним показником якості опанування матеріалу; або засвоєння дисципліни на високому рівні якості, але з деякими пробілами.

**64–74–D– задовільно.** Програма курсу засвоєна повністю на середньому рівні; або на достатньо доброму загалом, але із певними пробілами.

**60–63–E– задовільно.** Програма курсу засвоєна повністю на посередньому, поверхневому рівні; або на високому рівні щодо певних тем курсу зі значними пробілами стосовно інших.

**35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання).** Програма курсу засвоєна фрагментарно, немає належного орієнтування та обізнаності в матеріалі курсу.

**0–34–F– незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни).** Програма курсу не засвоєна, або є присутнім поверхневий рівень ознайомленості із окремими складовими програми – рівень знань та вмінь не є достатнім для констатування наявності обізнаності у матеріалі курсу.

#### **Інклюзивне навчання.**

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

#### **Неформальна освіта.**

У межах вивчення навчальної дисципліни є можливою участь здобувачів освіти у творчих проєктах, мистецьких заходах, конкурсах творчих робіт, застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності (музичні номери у виставах, відеороликах), відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

#### **Політика курсу.**

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>.

#### **Рекомендована література.**

1. Андрєєва О. Основи музичної грамоти. Київ : Музична Україна, 1978. 136 с.
2. Завалко К., Фір С. Основи орф-педагогіки: навчально-методичний посібник. Чернігів, 2018. 162 с.
3. Ростовський О. Теорія і методика музичної освіти. Тернопіль : Bohdan Books, 2011. 640 с.
4. Шип С. Музична форма від звуку до стилю : навчальний посібник. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.
5. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 1977. 206 с.
6. Busby, Th. A Grammar of Music: To Which Are Prefixed Observations Explanatory of the Properties and Powers of Music As a Science; and of the General Scope and Object of the Work (Classic Reprint). Fb&c Limited, 2017. 512 p.
7. Zbikovski, L. M. Foundations of Musical Grammar. Oxford University Press, 2017. 255 p.